

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **nezl. A. M.**, nar. X

zastoupený O. V., obecnou zmocněnkyní

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě ze dne 7. 10. 2025 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 30. 9. 2025 jeho žádost o udělení dočasné ochrany zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0425584/DO-2025 jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-0425584/DO-2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal vydání rozsudku, kterým by soud vyslovil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci dne 30. 9. 2025 vrátil jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobci.

2. V žalobě uvedl, že žalovaný vyhodnotil předmětnou žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žalobci byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“), konkrétně v Portugalsku a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“). Žalobce opravdu měl dříve dočasnou ochranu v Portugalsku, té se ale vzdal, a proto mu měla být dočasná ochrana udělena. Vrácení žádosti je tak nezákonným zásahem.
3. Žalobce dále uvedl, že na začátku války přicestoval do Portugalska se svou matkou. Obdržel zde dne 15. 3. 2022 dočasnou ochranu. Poté, co se boje v Kyjevské oblasti uklidnily, rozhodli se odjet zpět na Ukrajinu. Svou dočasnou ochranu tak ukončili dne 8. 8. 2022 a dále nečerpali žádné výhody s ochranou spjaté. Poté, co se boje opět vyostřily, vycestoval žalobce do České republiky (dále jen „ČR“), kde požádal o dočasnou ochranu. V okamžiku podání žádosti nedisponoval žádným pobytovým oprávněním. Nyní se v ČR nachází na základě bezvízového styku. Přestože dočasnou ochranu nemá, žalovaný k této skutečnosti nepřihlédl. Postupoval tak proti evropské legislativě i judikatuře správních soudů, a tedy zcela podle vlastní libovůle.
4. Žaloba je přípustná, neboť § 5 odst. 2 Legis Ukrajina odporuje unijnímu právu. To jednoznačně potvrdil Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“ v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva*).
5. Žalobce má za to, že nová a žalovaným aplikovaná úprava zakotvená v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je v rozporu s unijním právem. V této souvislosti odkázal na judikaturu, v níž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že druhotný pohyb osob, kterým dříve byla udělena dočasná ochrana v jiné zemi, je přípustný. S ohledem na nadále platnou dohodu členských států neaplikovat čl. 11 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), unijní právo nijak neomezuje druhotné pohyby držitelů dočasné ochrany. Neumožňuje toliko současné čerpání výhod spojených s dočasnou ochranou ve vícero zemích. Na uvedeném nic nemění ani přijetí nového prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“). K tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2025 č.j. 1 Azs 126/2025-28, body 12 až 15. Důsledek nově přijaté úpravy je stejný jako v případě § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) Legis Ukrajina, tj. je jím nemožnost získat dočasnou ochranu v případě, že občan Ukrajiny ji má nebo dříve měl udělenou v jiné zemi. Nejvyšší správní soud však jasně řekl, že taková právní úprava je pro rozpor s právem EU neaplikovatelná. Ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by členské státy měly mít možnost zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by pak následně bez dalšího směly žádosti o dočasnou ochranu odmítat. V souladu čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně mají mít členské státy možnost vyjádřit číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu. Tyto informace by se pak měly promítnout do prováděcího rozhodnutí. V případě

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

překročení kapacit má Rada posoudit situaci a přijmout vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc. Směrnice o dočasné ochraně však nepředpokládá postup, který svévolně zvolila ČR, tj. náhlé oznámení hrozícího vyčerpání kapacit (aniž by vůbec byly na začátku známy) Evropské komisi a zamezení určité kategorii vysídlených osob v získání dočasné ochrany. Reakce na případné vyčerpání kapacit některého z členských států má naopak vzejít ze strany orgánů EU, nikoliv z iniciativy jednoho členského státu. Oznámení, které ČR učinila podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, je proto bez jakéhokoli právního významu.

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Poznamenal, že žalobce spatřuje nezákonný zásah paradoxně v tom, že žalovaný postupoval podle Legis Ukrajina. Žalovaný totiž vyhodnotil žádost žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, jelikož žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitel dočasné ochrany v Portugalsku. Svědčí o tom znak „*tp*“ uvedený v rubrice „*Type of protection*“. Tento znak se používá tam, kde cizinec získal povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany a dosud je jeho držitelem. Přestože žalobce v žalobě tvrdí, že mu byla dočasná ochrana v Portugalsku zrušena, tento údaj prozatím nekoresponduje s údaji ve vnitrostátním systému Portugalska, odkud se data přenášejí přímo do Platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany. Co je příčinou tohoto stavu, však dle žalovaného není rozhodné. Pro naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je stěžejní, že dočasnou ochranu či spíše povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě žalobce získal.
7. Žalovaný v souvislosti s aplikací § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina též poukázal na dopis, který Ministerstvo vnitra zveřejnilo a dne 28. 8. 2025 odeslalo Evropské komisi (dále též „EK“).
8. Aplikované ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je dle žalovaného souladné s unijním právem, neboť z unijního práva samotného nevyplývá osobám, které již v jiném členském státě využily práv vyplývajících z dočasné ochrany, zejména pak získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, právo na získání stejného pobytového oprávnění s výjimkou sloučení rodiny či humanitárních důvodů a situace přemístění podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Toto právo nevyplývá z textu směrnice o dočasné ochraně ani implicitně.
9. O tom svědčí samotná textace čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. Pokud by toto ustanovení mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak, a především by nesměla být součástí směrnice o dočasné ochraně ustanovení čl. 15 a čl. 26. Jelikož právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice o dočasné ochraně, je podle žalovaného otázkou, zda jej lze skutečně dovodit jen z toho, že se členské státy dohodly neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem a nic dalšího z něj nevyplývá. Na držitele oprávnění k pobytu může mít nanejvýše zprostředkovaný vliv a neplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě. Žalovaný poukázal na to, že právě z dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dovozuje existenci práva

na přemístění do jiného členského státu a získání nového povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v členském státě, kam se cizinec přemístí.

10. Žalovaný dále zdůraznil, že pro oblast týkající se druhotných pohybů byly prováděcím rozhodnutím 2025/1460“ přijaty dva nové recitály (č. 5 a č. 6). Z nich je jasné patrná vůle členských států jakožto účastníků dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nepředávat si neoprávněně pobývajícím držitelům povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany a nic víc. Protože nové recitály prováděcího rozhodnutí 2025/1460 nejsou součástí normativního textu tohoto prováděcího rozhodnutí, ale slouží jako vodítka pro výklad, je zřejmé, že nejsou vázány na účinnost samotného prováděcího rozhodnutí 2025/1460, do jehož textu byly začleněny. Jejich text tedy dodatečně osvětluje význam dohody členských států o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a poukazuje na to, že druhotný pohyb držitelů oprávnění k pobytu z dočasné ochrany je nežádoucí.
11. Po posouzení věci samé soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Nejprve je třeba zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025 č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025 č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025 č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 1. 7. 2025 č. j. 15 A 58/2025, ze dne 17. 7. 2025 č. j. 18 A 49/2025-33 nebo ze dne 11. 9. 2025 č. j. 17 A 97/2025 – 33. Soud v nyní projednávané věci nevidí důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchýlovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.
13. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
14. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobce. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobci, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52).
15. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že žalobci je zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30–34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42), protože mu byla již dříve udělena dočasná ochrana v Portugalsku, a protože Ministerstvo vnitra zaslalo EK oznámení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina. Žádost žalobce o dočasnou ochranu v České republice je tedy podle správního orgánu nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

16. Soud však dospěl k závěru, že § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU, shodně jako je tomu v případě písm. c) a d) téhož ustanovení. Jelikož závěry soudu vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu k § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina, soud nejprve uvádí argumentaci s tím související a následně se vyjádří k novelizaci Legis Ukrajina, kterou bylo do tohoto zákona vloženo ustanovení § 5 odst. 1 písm. f).
17. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
18. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu v rozporu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by vyluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
19. Soud neshledává, že by tyto závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
20. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí 2022/382 i prováděcí rozhodnutí 2025/1460 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřila v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální vyluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.

21. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálu prováděcího rozhodnutí 2025/1460, konkrétně z recitálů (5) a (6).
22. Podle recitálu (5) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[v] souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak“.
23. Podle recitálu (6) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[s] ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě“.
24. Žalovaný uvedené recitály ovšem dezinterpretuje, je-li přesvědčen o tom, že uvedená ustanovení *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Recitály sice upřesňují, jak by mělo být prováděcí rozhodnutí 2022/382 interpretováno, výslovně ale nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz poskytnutí dočasné ochrany v jiném členském státě. Recitál (6) lze interpretovat bez problému tak, že se tím aprobuje již SDEU přijatý závěr ve věci *Krasiliva*, že členské státy mohou odepřít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasně ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nevztahuje na osoby, které požívají dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výluka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které jsou primárním průvodním jevem druhotných pohybů v ČR, tj. situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o udělení dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem i dle judikatury SDEU a Nejvyššího správního soudu nebyly dovolené, tj. k případům, kdy se ukrajinský uprchlík domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve větším počtu členských států.
25. Z prováděcího rozhodnutí 2025/1460 ani z Legis Ukrajina tudíž nevyplývá závěr žalovaného, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě. Byť žalovaný takto konstantně interpretuje § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, v rámci soudního přezkumu je mu tato interpretace opakovaně vytýkána jako vadná.
26. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina představuje sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
27. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.

28. Oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Jde tedy o politický akt, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikturních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Legis Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
29. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 Legis Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Z ní totiž neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Legis Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než který předvídá směrnice o dočasné ochraně.
30. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
31. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu tímto způsobem z výše uvedených důvodů dojít nemohlo.
32. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, jejíž závěry jsou plně aplikovatelné i na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté prováděcí rozhodnutí 2025/1460, měl žalovaný v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce aktuálně je či není držitelem dočasné ochrany v Portugalsku. V tomto směru ale nepostačí paušální odkaz na informační systém Temporary Protection Platform, u něhož není dán princip materiální publicity. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud v současnosti žalobce nedisponuje dočasnou ochranou Portugalska, pak na něj nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina ani § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Cílem Legis Ukrajina dle náhledu soudu nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí – právní řád nelze vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Byť žalovaný uzavírá, že Lex Ukrajina i evropské předpisy zakládají pouze možnost opětovně požádat o dočasnou ochranu v členském státě, v němž již

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

v minulosti byla žadateli dočasná ochrana udělena, tento závěr žalovaného nevyplývá ze shora uvedených předpisů, ani není opodstatněný v teleologické rovině.

33. Po případném zjištění, že žalobce v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou v Portugalsku, měl žalovaný ověřit, zda Portugalsko nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany v Portugalsku analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, měl žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně stále existující dočasné ochrany v Portugalsku, jelikož není v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.
34. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto prvním výrokem rozsudku deklaroval nezákonnost namítaného zásahu. Druhým výrokem rozsudku pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
35. Soud neshledal důvod provádět ve věci samé dokazování a za tím účelem nařídil ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž při rozhodování vycházel a jichž se procesní strany dovolávaly ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které jsou oběma stranám známy. O věci proto soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání (žalovaný s rozhodnutím bez nařízení jednání výslovně souhlasil a žalobce ve stanovené lhůtě nevyjádřil nesouhlas s tímto postupem).
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, jemuž ale žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.
37. Pro úplnost soud dodává, že o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření již nerozhodoval. Smyslem předběžného opatření je pouze zatímní úprava poměrů účastníků po dobu trvání řízení o žalobě, a proto o takovém návrhu nelze rozhodovat v momentě, kdy je řízení ukončeno vydáním rozhodnutí ve věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 13. listopadu 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.